

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1083/2018
03.10.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Милом Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и др., због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адв. Слободана Нешића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К 247/16 од 28.09.2017. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 390/18 од 11.05.2018. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2018. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адв. Слободана Нешића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Врању К 247/16 од 28.09.2017. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 390/18 од 11.05.2018. године, те се окривљени АА, ББ и ВВ, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂАЈУ ОД ОПТУЖБЕ

I

Окривљени АА и ББ

Да су:

1. дана 21.07.2002. године, у поподневним часовима у ... у улици ... по претходном договору, обили кућу оштећене ГГ из ..., на тај начин што су употребом физичке силе и подесног предмета отворили улазна врата куће, ушли у унутрашњост, одакле су одузели и присвојили девизни новац у износу од 150 еура у апоенима од по 20 и 10 еура у динарској противвредности од 9.120,00 динара, златни привезак у облику срца, три златна привеска и то у облику „I“, ћириличног слова „И“ и у облику круга са сидром срцем и крстом, два златна ланчића са привеском у облику два спојена срца који је покидан, златну бурму гравирану са спољашне стране, пар златних минђуша у облику алки, златни прстен са белим цирконом, пар сребрних минђуша у облику листа и два сребрна прстена, све у укупној вредности од 15.570,00 динара,

2. У ноћи између 22. и 23.09.2002. године у ... у улици ... по претходном договору, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист, обили кућу

оштећеног ДД, на тај начин што су подесним предметом посекали заштитну мрежу на прозорском крилу, па су кроз начињени отвор ушли у унутрашњост куће, одакле су одузели и присвојили динарски новац у износу од 20.500,00 динара, девизни новац у износу од 2.500 еура, у разним апоенима, у динарској противвредности од 152.283,00 динара, златник са ликом Тита тежине 6 грама, два златна прстена укупне тежине 5 грама, 2 златна ланчића укупне тежине 2 грама, 4 златна ланчића са привесцима у виду слова, укупне тежине 5 грама, све укупне вредности од 183.583,00 динара.

3. Дана 26.11.2002. године у ... у улици ..., по претходном договору у намери да себи прибаве противправну имовинску корист, провалили у кућу оштећеног ЂЂ из ..., тако што су подесним предметом отворили улазна врата куће, ушли у унутрашњост одакле су одузели и присвојили динарски новац у износу од 5.000,00 динара, девизни новац у износу од 5.000,00 еура, у динарској противвредности од 306.690,50 динара, златну женску огрлицу са каменчићима, женски прстен од белог злата, два пара златних женских минђуша, златан мушки прстен са иницијалима „...“, златни ланчић, пиштољ марке ..., Кал ... ММ, фабрички број ..., са једним празним оквиром, све у укупној вредности од 336.890,50 динара,

-чиме би извршили продужено кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ

II

Окривљени ББ и ВВ

-да су у ноћи 23/24.09.2002. године и 24/25.02.2003. године, неутврђеног времена у селу ..., по претходном договору, у стању урачунљивости у намери да присвајањем туђих покретних ствари прибаве себи противправну имовинску корист, у два наврата, обили породичну кућу оштећеног ЕЕ из села ..., на тај начин што су најпре 23/24.09.2002. године, употребом подесног предмета отворили двокрилна улазна врата куће, потом ушли у унутрашњост одакле су одузели и присвојили шлајф машину марке „...“ зелене боје, шлајф машину непознате марке, јачине 800 вати, половну бор машину марке „...“, електричну моторну тестеру непознате марке, дужина мача 40-50 см, фен марке „...“, муницију калибра ... комада метака, пуњач марке „...“, водомер марке „...“, цепни ножић са више операција, продужни кабл 4 метра са пет прикључака и прекидачем, уложак цилиндра браве са три кључа, резач за стакло и фиксни телефон марке „...“ два комада, све у укупној вредности од 78.500,00 динара, а затим у ноћи 24/25.02.2003. године, употребом подесног предмета отворили улазна врата куће, ушли у унутрашњост објекта одакле су одзели и присвојили једну убодну тестеру марке „...“ зелене боје, у вредности од 12.000,00 динара, при чему су били свесни и хтели његово извршење

-чиме би извршили продужено кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ.

Трошкови кривичног поступка, падају на терет буџетских средстава суда.

Оштећени се ради остваривања имовинско правног захтева, упућују се на парницу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању К 247/16 од 28.09.2017. године окривљени АА, ББ и ВВ изреком под II оглашени су кривим због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, па је суд окривљеном ББ утврдио појединачне казне затвора и то за кривично дело тешка крађа описано под тачком II изреке пресуде, казну затвора у трајању од седам месеци, а за кривично дело тешка крађа описане у изреци под III изреке пресуде казну затвора у трајању од четири месеца и осуђени су и то: окривљени АА на казну затвора у трајању од седам месеци у коју му се урачунава и време provedено у притвору од 05.03.2003. године до 17.03.2003. године, окривљени ББ на јединствену казну затвора у трајању од десет месеци у коју му је урачунато и време provedено у притвору од 05.03.2003. до 17.03.2003. године, и окривљени ВВ на казну затвора у трајању од четири месеца.

Окривљени су обавезани да плате суду на име паушала износ од по 5.000,00 динара и да солидарно плате на име трошкова кривичног поступка износ од 5.000,00 динара на име вештачења од стране вештака финансијске струке, као и да оштећеној ЖЖ на име заступања од стране пуномоћника плате износ од 247.500,00 динара у року од 60 дана по правноснажности пресуде.

Окривљени АА и ББ су обавезани да на име имовинско-правног захтева оштећеној ГГ солидарно плате износ од 15.570,00 динара, законским наследницима сада пок. оштећеног ДД, ћеркама ЗЗ и ИИ износ од 183.583,00 динара, као и законској наследници сада пок. ЂЂ, ЖЖ износ од 336.890,50 динара у року од 60 дана по правноснажности пресуде.

Окривљени ББ и ВВ, обавезани су да оштећеном ЕЕ на име одштетног захтева солидарно плате износ од 90.500,00 динара у року од 60 дана по правноснажности пресуде.

Оштећени ЈЈ је ради остваривања имовинско-правног захтева упућен на парницу, а оштећена КК није истицала одштетни захтев.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 390/18 од 11.05.2018. године, делимично је усвојена жалба заједничког браниоца окривљених АА, ББ и ВВ и преиначена је пресуда Основног суда у Врању К 247/16 од 29.09.2017. године у погледу правне оцене дела и кривичне санкције и то у односу на окривљеног АА тако што је Апелациони суд противправне радње за које је наведеном пресудом оглашен кривим правно квалификовао као продужено кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и члана 61. Кривичног законика и осудио га на казну затвора у трајању од седам месеци у коју му се урачунава и време које је провео у притвору од 05.03.2003. године до 17.03.2003. године, а применом члана 45. став 5. и 6. КЗ одређено је да се иста има извршити без примене електронског надзора, тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује и које не сме напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању до шест

часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора, а у односу на окривљене АА и ВВ само у погледу начина извршења казне, тако што је Апелациони суд одредио да се казна затвора на коју су окривљени првостепеном пресудом и то окривљени АА у трајању од седам месеци у коју му се урачунава и време које је провео у притвору од 05.03.2003. године до 17.03.2003. године и окривљени ВВ у трајању од четири месеца применом члана 45. став 5. и 6. Кривичног законика имају извршити без примене електронског надзора, тако што ће их окривљени издржавати у просторијама у којима станују и које не смеју напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусте просторије у којима станују, суд ће одредити да остатак казне затвора издрже у Заводу за извршење кривичних санкција, и отклоњена је одлука о имовинско-правним захтевима сада покојног оштећеног ДД и оштећеног ЕЕ, док је у осталом делу жалба браниоца окривљених одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда бранилац окривљених АА, ББ и ВВ, адв. Слободан Нешић, поднео је захтев за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, преиначи побијане пресуде тако што ће окривљене ослободити од оптужбе или пак исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлуку.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Бранилац окривљених АА, ББ и ВВ, адв. Слободан Нешић, у захтеву за заштиту законитости истиче да је доношење правноснажних пресуда под тачкама II, III учињена битна повреда одредаба кривичног поступак из члана 438. став 1. тачка 9) и тачка 10) ЗКП, а Врховни касациони суд овакве наводе оцењује основаним.

Наима, из списка предмета произилази да је оптужницом надлежног јавног тужиоца Кт 191/03 од 31.07.2003. године, окривљенима АА и ББ стављено на терет извршење продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 166. став 2. у вези става 1. КЗРС у вези члана 22. ОКЗ, а окривљенима ББ и ВВ извршење кривичног дела тешка крађа из члана 166. став 1. тачка 1. КЗРС у вези члана 22. ОКЗ, а која оптужница у смислу измена и допуна ЗКП сада се има сматрати оптужним предлогом Кт 191/03 од 03.01.2013. године, а који оптужни предлог је надлежни јавни тужилац прецизирао актом Кт 191/03 од 10.03.2017. године.

Наведеном оптужницом Основног јавног тужиоца у Врању Кт 191/03 од 31.07.2003. године, која је прецизирана на напред наведени начин, окривљеном АА и ББ, под тачком 3. стављено је на терет „да су дана 21.07.2002. године .... употребом физичке силе и подесног предмета ... одузели предмете“ наведене у диспозитиву, на начин описан у диспозитиву оптужнице под тачком 3. у укупној вредности од 15.570,00 динара а под тачкама 4. и 5. „да су у намери да себи прибаве противправну имовинску корист обили кућу“ ... на начин ближе описан под тачком 4. и 5. диспозитива оптужнице, а под тачком 6. да су окривљени ББ и ВВ „у ноћи 23/24.09.2002. и 24/25.02.2003. године у намери да себи прибаве противправну имовинску корист“ на начин ближе описан у наведеној тачки оптужнице и притом извршили кривична дела која су им стављена на терет наведеном оптужницом, која је прецизирана како је то већ наведено од стране јавног тужиоца.

Пресудом Основног суда у Врању К 247/16 од 28.09.2017. године, под II окривљени АА и ББ оглашени су кривим и то под тачком 1. да су „у стању урачунљивости, у намери да присвајањем туђих покретних ствари прибаве себи противправну имовинску корист ... свесни свог дела и хтели његово извршење“ (што би одговарало тачки 3. оптужнице), а под тачком 2. и 3. „да су у стању урачунљивости у намери да присвајањем туђих покретних ствари прибаве себи противправну имовинску корист ... били свесни свог дела и хтели његово извршење“ и оглашени кривим да су извршили продужено кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. у вези става 1. КЗ у саизвршилаштву у вези члана 33. и 61. Кривичног законика.

Такође под III првостепене пресуде, окривљени ББ и ВВ, оглашени су кривим „да су у стању урачунљивости у намери да присвајањем туђих покретних ствари прибаве себи противправну имовинску корист... при чему су били свесни и хтели његово извршење“ (што би одговарало тачки 6 оптужнице) и оглашени кривим да су извршили продужено кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ.

Првостепени суд је дакле, у изреку првостепене пресуде уношењем објективног елемента бића кривичног дела да се одузимање туђе покретне ствари врши у намери стицања противправне имовинске користи (под II тачка 1.), а за кривична дела под (под II тачке 1., 2. и 3.) уношењем да су окривљени били урачунљиви и били свесни тог дела и хтели његово извршење, то јест уношењем субјективних елемената кривичних дела, изменио чињенични опис кривичних дела, није остао у границама чињеничног основа из оптужног акта, односно није остао у граници оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

На наведеним начин по налажењу Врховног касационог суда, доношењем првостепене пресуде учињена је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9), а исту повреду закона учинио је и другостепени суд када је првостепену пресуду потврдио на шта се основано указује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених.

Такође под III изреке првостепене пресуде (што одговара тачки 6. оптужбе) окривљенима ББ и ВВ, стављено је на терет да су „у стању урачунљивости у намери да присвајањем туђих покретних ствари прибаве себи противправну имовинску корист... при чему су били свесни и хтели његово извршење“, те да су извршили продужено кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. у вези члана 61. Кривичног законика, а која оптужба је прецизирана од стране надлежног јавног тужиоца, поднеском Кт 191/03 од 10.03.2017. године, тако што су унети субјективни елементи кривичног дела урачунљивост и облик кривице, а које прецизирање је извршено након укидања првостепене пресуде Основног суда у Врању К 21/10 од 22.05.2015. године, којом су окривљени ББ и ВВ оглашени кривим за исто кривично дело наведено у изреци пресуде, с тим што у чињеничном опису кривичног дела нису стајали субјективни елементи кривичног дела, да су били свесни кривичног дела и хтели његово извршење.

Дакле, имајући у виду да је против пресуде Основног суда у Врању К 21/10 од 22.05.2015. године, жалба поднета само у корист окривљеног, након укидања исте уношењем у изреку побијане пресуде битних елемената кривичног дела – у конкретном случају субјективних елемената кривичног дела без којих нема постојања кривичног дела, повређена је одредба члана 453. ЗКП – Забрана преиначења на горе (*reformatio in peius*), па је првостепени суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, на шта се основано указује у поднетом захтеву.

На наведени начин, доношењем првостепене пресуде учињена је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а исту повреду закона учинио је и другостепени суд када је првостепену пресуду потврдио, на шта се основано указује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених.

Одредбом члана 14. став 1. КЗ, прописано је да је кривично дело оно које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено.

Према одредби члана 22. став 1. КЗ прописано је да кривица постоји ако је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив поступао са умишљајем, а био је свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено.

Према одредби члана 421. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да ће у пресуди у којој се оптужени оглашава кривим (осуђујућој пресуди) суд изрећи за које дело се оглашава кривим, уз назначење чињеница и околности које чине обележје кривичног дела, као и оних од којих зависи примена одређене одредбе кривичног закона.

Имајући у виду да оптужба надлежног јавног тужиоца не садржи сва законска обележја кривичних дела у питању везано за појам кривице окривљених у смислу члана 22. КЗ, као и да су доношењем побијаних правноснажних пресуда учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и 10) ЗКП на начин како је то напред наведено, то је доношењем истих

повређен и кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 22. КЗ на штету окривљених АА, ББ и ВВ.

Стога је, Врховни касациони суд усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адв. Слободана Нешића, побијане правноснажне пресуде преиначио и на основу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљене АА, ББ и ВВ ослободио од оптужбе да су извршили кривична дела ближе наведена у изреци ове пресуде.

С обзиром да су окривљени ослобођени од оптужбе, то је Врховни касациони суд на основу члана 256. став 1. ЗКП одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, а на основу члана 258. став 3. ЗКП оштећене ради остваривања имовинско-правног захтева упутио на парницу.

Са изнетих разлога, а на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Мила Ристић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић